

Dialyseren tijdens uw vakantie

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Het regelen van de vakantie bij hemodialyse	1
Informatie over MRSA-test na terugkomst vakantie	3
Het regelen van vakantie bij peritoneaal dialyse	4
Tot slot	6
Belangrijke telefoonnummers	6

Ook als u moet dialyseren, kunt u op vakantie gaan. De kwaliteit van de behandeling is in veel landen hetzelfde als in Nederland. In deze brochure leest u wat u moet (laten) regelen voordat u vertrekt.

Het regelen van de vakantie bij hemodialyse

Begin 6 tot 3 maanden van tevoren met de voorbereidingen.

1. Vraag altijd eerst **toestemming aan uw arts** om op vakantie te gaan.
2. **Neem contact op met uw zorgverzekeraar en informeer naar vergoeding van dialyse in het buitenland.** Meestal bestaat er vergoeding tot een maximum van de Nederlandse tarieven. Let vooral op de vergoeding van taxikosten, zeker als u tijdens de vakantie langere taxiriten maakt dan thuis.
3. U kunt zelf een vakantie boeken of via de Nierstichting georganiseerd op vakantie gaan. Alle informatie over de vakantiemogelijkheden van de Nierstichting vindt u terug in de **vakantiegids van de Nierstichting**. Deze verschijnt ieder jaar in december. De gids is verkrijgbaar op de afdeling Dialyse en bij de afdeling Reizen van de Nierstichting (tel: 035 697 80 80).
4. Op de websites www.vakantiedialyse.eu en www.globaldialysis.com kunt u zelf een **dialysecentrum uitzoeken** in de buurt van uw bestemming. *Let op:* een vermelding op deze websites biedt geen garantie voor de kwaliteit van een dialysecentrum.
 - **Controleer altijd of er plaats is** in het dialysecentrum in de periode dat u daar wilt dialyseren. Sommige centra bevestigen laat of er plaats is (vooral centra in Frankrijk).
 - **Informeer naar de kosten** van een dialysebehandeling
 - Zorg dat u weet hoe het **vervoer van en naar het dialysecentrum** op de vakantiebestemming geregeld is.
5. Het dialysecentrum bij uw vakantiebestemming stuurt vaak een leeg overdrachtsformulier naar u op. Dit kunt u door uw dialyseverpleegkundige (EVV'er) in laten vullen. Het formulier bevat al uw medische gegevens. Uw arts moet het ondertekenen. Zorg dat er een volledige overdracht wordt gestuurd eventueel in het Engels. Uw EVV'er kan u hierbij helpen.
6. U hebt een **schriftelijke verklaring van uw zorgverzekeraar** nodig waarin staat dat uw dialysekosten in het buitenland vergoed worden. Uw maatschappelijk werker kan die voor u aanvragen.

Reist u buiten Europa, informeer dan vooraf hoe de betaling geregeld is. Sommige centra willen een voorschot of borg ontvangen.

7. Vraag uw dialyseverpleegkundige (EVV'er) om een vakantieoverdracht met de meest recente dialysegegevens (**inclusief actuele medicijnlijst**). Neem deze mee naar uw vakantie-Dialysecentrum.
8. Vraag gratis een *Medisch paspoort of Geneesmiddelenpaspoort* (reisdocument) aan bij uw apotheek, hierin staat uw medicatie ook in het engels vertaald.
Voor reizigers, mensen met chronische ziekten en mensen met het risico op acute gezondheidsproblemen is er een *Europees medisch paspoort* waarin u alle informatie over uw gezondheid, leefstijl en persoonlijke metingen kunt verzamelen. Dit paspoort is tegen een geringe betaling verkrijgbaar bij de GGD (is niet verplicht).
9. Vraag gratis de *European Health Insurance Card* (EHIC) aan bij uw zorgverzekeraar, het kan zijn dat deze achter op uw zorgpas staat. Met deze kaart hebt u recht op (noodzakelijke) medische zorg in de landen die in uw polis vermeld staan. De EHIC maakt het verkrijgen van medische hulp in het buitenland makkelijker. Meer informatie over deze kaart vindt u op www.ehic.nl

Opmerking:

- Als u een uitkering ontvangt, dan hoeft u uw vakantieplannen alleen aan het UWV door te geven als u langer dan vier weken naar het buitenland gaat. Dit moet u minimaal twee weken voor vertrek melden.
- Dialysepatiënten met een gezamenlijk inkomen van minder dan €1700,- per maand kunnen bij de Afdeling Sociaal Beleid van de Nierstichting een tegemoetkoming in de vakantiekosten aanvragen.

Dialysezorg van een goede kwaliteit

Zoekt u zelf een dialysecentrum in het buitenland uit, informeer dan of het centrum in de buurt van de vakantiebestemming kwalitatief goede zorg biedt. Stel vragen uit de onderstaande lijst om daar een redelijk beeld van te vormen. Neem de antwoorden mee naar de afdeling Dialyse en vraag uw zorgverleners wat zij ervan vinden.

Vragen die u kunt stellen aan een dialysecentrum in de buurt van uw vakantiebestemming

1. *Wat zijn de kosten van een dialysebehandeling?*
 - Lage kosten geven vaak aan dat er weinig in de behandeling wordt geïnvesteerd en dat de kwaliteit hiervan matig tot slecht is.
 - Hoe moet de rekening betaald worden?
 - Is rechtstreekse versturing naar de Nederlandse zorgverzekeraar mogelijk?
 - Moet er een borg of een gedeelte vooraf betaald worden?
2. *Bij vakantie buiten Europa: is EPO (Aranesp) erbij inbegrepen?*
 - Bij vakantie binnen Europa is EPO altijd inbegrepen. Dit is afgesproken met de zorgverzekeraars.
 - Als EPO niet wordt vergoed, kunt u beter een ander dialysecentrum zoeken of aan uw arts vragen of u zonder EPO op vakantie mag.
 - Er wordt geen EPO meegegeven vanuit de afdeling Dialyse. Er wordt vooraf ook geen extra EPO toegediend.

3. *Welke machine wordt gebruikt?*
 - Hedendaagse machines zijn de AK 200, de Fresenius 4000- of 5000-serie en de Hospal Integra.
4. *Hoe is het vervoer van het vakantieadres naar het dialysecentrum geregeld? Hoeveel kilometer is het en wat kost een taxi?*
5. *Hoe is de opvang georganiseerd wanneer een patiënt een bijkomende aandoening heeft, bijvoorbeeld een hartkwaal?*
6. *Accepteren jullie een Engelstalige overdracht?*
7. *Is er (ook) een Nederlands sprekende dialyseverpleegkundige in het centrum?*

Let op: bewaar alle rekeningen die u voor uw behandeling betaalt (behandelkosten, dokterskosten, taxikosten, etc.). Als u geen nota's ontvangt, vraag er dan zelf naar. Zonder de originele rekening/nota kunt u geen kosten declareren bij uw zorgverzekeraar. Maak altijd een kopie voor uzelf.

Algemene adviezen voor een vakantie als u hemodialysepatiënt bent

- Sluit altijd een passende reis- en annuleringsverzekering af. Een annuleringsverzekering is niet geldig voor het annuleren van de vakantiebestemming indien het dialysecentrum geen plaats voor u heeft.
- Zorg dat u beschikt over een mobiele telefoon waarmee u kunt bellen in het buitenland. Zo bent u ook voor uw eigen dialysecentrum bereikbaar.
- Let op goede hygiëne tijdens de vakantie.
- Vraag bij het boeken van een vlucht naar een stoel in het vliegtuig met voldoende beenruimte. Bij veel vliegmaatschappijen kunt u een paar dagen voor uw vertrek zelf inchecken via internet. Als u dit op tijd doet, hebt u vaak nog keus, ook zonder medische verklaring.
- Maak een lijst met alle belangrijke telefoonnummers.
- Bent u rolstoelafhankelijk? Kijk dan of het hotel en dialysecentrum toegankelijk zijn voor rolstoelen. Controleer bijvoorbeeld ook of het vervoer van vliegveld naar hotel geschikt is voor rolstoelen.

Informatie over MRSA-test na terugkomst vakantie

Als u in het buitenland op vakantie bent geweest, wordt u gecontroleerd op mogelijke besmetting met de Multi Resistente Staphylococcus Aureus (MRSA) bacterie. Dit is een standaardprocedure die iedere dialysepatiënt doorloopt na een vakantie in het buitenland. Om te onderzoeken of u de MRSA-bacterie bij u draagt, neemt er iemand met wattenstokjes materiaal voor onderzoek af uit uw keel, neus, anus en shunt/katheter. Deze MRSA-test wordt afgenomen voor de eerste dialyse.

Belangrijk

Als u tijdens uw vakantie **wordt opgenomen in een buitenlands ziekenhuis**, dan verzoeken wij u zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de afdeling Dialyse 0031(0) 13 221 29 10. (laat evt. uw familie of medereisgenoot bellen). U krijgt dan bij terugkomst in Nederland zo snel mogelijk een MRSA-sneltest, dit wordt door de dialyseafdeling geregeld. De uitslag hiervan is na twee tot drie uur bekend. Afhankelijk van het resultaat worden er verdere afspraken met u gemaakt over uw dialysetijden.

Het regelen van vakantie bij peritoneaal dialyse

1. Vraag **toestemming aan uw arts** om op vakantie te gaan.
2. Begin minimaal twee tot drie maanden van tevoren met de voorbereidingen.
3. Vraag, indien u dit wenst, advies aan de peritoneaal dialyseverpleegkundige over de diverse vakantiemogelijkheden.
4. Neem contact op met uw vloeistofleverancier (firma Baxter of Fresenius). De **levertijd van de vloeistofzakken** bedraagt één maand voor Beneluxlanden, twee maanden voor de rest van Europa en drie maanden voor landen buiten Europa. Zowel de firma Baxter als Fresenius hebben de juiste formulieren voor u voor het aanvragen van levering op uw vakantieadres. Zorg voor de juiste gegevens: adres, telefoonnummers en e-mailadres. Vraag aan uw vloeistofleverancier (firma Baxter of Fresenius) hoeveel weken er gratis geleverd kan worden.
5. Het dialysecentrum regelt voor u:
 - de vakantieoverdracht (Engels). Hierin staan uw medische gegevens.
 - eventueel een PD-douaneverklaring in het Engels en/of Nederlands;
 - een PD-artsenverklaringvakantie (Baxter), indien u hierom vraagt;
 - een brief vergoeding medicijnen, omdat deze anders niet vergoed worden tijdens uw vakantie.
6. Neem de medische vakantieoverdracht mee samen met een overzicht van de medicijnen die u gebruikt. Vraag aan uw apotheek een gratis geneesmiddelenpaspoort met daarin de namen van de werkzame stoffen in uw medicijnen en de engelse vertaling.

Als u een bestemming hebt uitgezocht, kunt u boeken.

- Boekt u via een reisbureau? Geef dan bij het boeken aan dat u dialysepatiënt bent en medische handbagage meeneemt.
- Als u 's nachts dialyseert met een Baxter Home Choice®, neem dan uw cycler mee. Bij Baxter® zijn formulieren beschikbaar met informatie over het behandelen van deze cyclers als speciale bagage.
- Neem een Engelstalige douaneverklaring mee. De dialyseverpleegkundige kan deze voor u regelen. In deze verklaring staat dat u om medische redenen een zak spoelvloeistof mee moet nemen. Dit in verband met antiterrorismemaatregelen op vliegvelden. Neem contact op met uw vliegmaatschappij als u naar Londen of de Verenigde Staten reist. Meld dat u op medische gronden met vloeistoffen in de handbagage reist.

Algemene vakantieadviezen voor patiënten met peritoneaal dialyse

- Neem de warmtetas als handbagage mee in het vliegtuig. Hierdoor voorkomt u dat die beschadigd of zoek raakt (zie hoofdstuk 'Inchecken op vliegvelden'). De douane bij de bagagecontrole kan vragen wat u bij u hebt, ook al is dit van tevoren gemeld. Laat dan het douaneformulier met uitleg zien.
- Veel accommodaties maken gebruik van een sleutelchipcard. Steek die in de kaartlezer om de elektriciteit in te schakelen. Als u uw kamer of appartement verlaat, schakelt de elektriciteit zich uit (behalve die van de koelkast). Voor u als peritoneaal dialyse patiënt is dit onhandig. U kunt uw

spoelvloeistof niet opwarmen als u niet op uw kamer bent. Regel een extra chipcard bij de receptie om dit op te lossen. Als u aangeeft dat het medische noodzaak is, krijgt u een extra chipcard. Laat deze bij afwezigheid in de kaartlezer zitten, zodat de elektriciteit ingeschakeld blijft.

- Zorg ervoor dat de schoonmakers van de situatie op de hoogte zijn. Anders schakelen zij de voorziening uit en krijgt u uw tas geen stroom meer. Hang bijvoorbeeld een briefje bij de kaartlezer of op de deur.
- Sommige landen gebruiken een ander voltage. U hebt dan een transformator nodig om de APD-machine te gebruiken. U kunt hierover verdere informatie krijgen via uw vloeistofleverancier.
- Neem altijd een wereldstekker en een geaard verlengsnoer mee.

Inchecken op vliegvelden

Geef bij het boeken al aan dat u medische handbagage bij u hebt. Let wel: u mag maar één stuk handbagage meenemen (*en eventueel een kleine rugzak of tas*). Per vliegmaatschappij gelden verschillende toegestane afmetingen. De juiste informatie vindt u in uw reispapieren of op de website van de vliegmaatschappij.

Als uw peritoneaal dialyseert, mag u uw warmtetas alleen meenemen als handbagage. Deze mag maximaal vijf kilo wegen. Neem in elk geval één zak vloeistof mee in de handbagage, voor noodgevallen. Denk ook aan de dopjes, connectionshields, mondmaskers en sterillium®.

Bij de handbagagecontrole laat u de toestemming van de vliegmaatschappij zien waarin staat dat u een warmhoudtas / Home Choice cycler meeneemt. Houd rekening met strenge veiligheidsvoorschriften op vliegvelden. De Home Choice cycler moet tot aan de gate mee als handbagage. Daarna wordt deze in de frontbelly (verwarmde vrachtruimte) van het vliegtuig geplaatst. Er zijn standaardbrieven over de warmtetas en de Home Choice cycler (in meerdere talen) beschikbaar via uw vloeistofleverancier. Neem deze mee.

In geval van vertraging moet u misschien op zoek naar een geschikte ruimte om te wisselen. Dit kan bij de medische post op het vliegveld. De NVN (Nederlandse Vereniging voor Nierpatiënten) heeft een lijst met instellingen die over een geschikte wisselplaats voor peritoneale patiënten beschikken. Kijk hiervoor op de website van de NVN (www.nvn.nl). De lijst is nog niet compleet, maar kan behulpzaam zijn.

Kamperen met de caravan

Kamperen is ook mogelijk als u dialyseert. Er zijn wel extra handelingen nodig. Plan de route, zodat uw vloeistofleverancier weet waar hij de vloeistof kan afleveren. Zorg voor voldoende opslagruimte in uw auto/caravan. Hier moeten een aantal dozen in passen voor gebruik onderweg. Spoelen onderweg kan in de caravan of op een parkeerplaats. Vul het formulier van uw vloeistofleverancier in als de route en camping vaststaan. Houd rekening met de termijnen die daarvoor staan. Vergeet niet het adres en telefoonnummer van de camping te noteren. Zorg dat de dozen al op de camping staan als u aankomt. Niet iedere camping is bereid de dozen van tevoren voor u op te slaan. Neem bij twijfelcontact op met de camping om dit te checken. Vraag of de dozen 's morgens geleverd kunnen worden; veel campings zijn tussen 12.00 en 15.00 uur gesloten. Houd altijd rekening met vertraging van levering en neem voldoende eigen dozen en toebehoren mee.

Ook als dialysepatiënt kunt u zonder al te veel zorgen van een welverdiende vakantie genieten.

Websites voor nuttige informatie

www.nvn.nl
www.nierstichting.nl
www.vakantiedialyse.eu
www.globaldialysis.com
www.eurodial.org

Contactgegevens Baxter Travacare	Contactgegevens Fresenius Medical Care
Tel.: +31 (0)30-2488888 Fax: +31 (0)30 2488733 Kantooruren: 08.30-17.00 uur www.Baxter.nl	Tel.: +31 (0)88-1223344 Fax: +31 (0)88-1223333 E-mail: pd.bestelling@fmc.nl www.fmc.nl

Tot slot

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen hebt, kunt u deze tijdens de openingstijden van de afdeling stellen aan de dialyseverpleegkundige.

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis): (013) 221 00 00

**Locatie ETZ Elisabeth
Afdeling Dialyse:
Route 10** (013) 221 29 10

Voor meer informatie: zie onze website www.etz.nl

